

Lista zadań obejmuje inwestycje zaplanowane już do realizacji w ramach WPI oraz zadania nowe, które włączone zostały do planu na podstawie procedury składania i oceny wniosków inwestycyjnych do PRL –u, oraz podjęte i wprowadzone do WPI z inicjatywy społeczności lokalnych w roku 2005..

Znalazły się tam następujące duże inwestycje:

Kanalizacja gminy

Krótki opis zadania: Projekt przewiduje wybudowanie , modernizację i uregulowanie systemu kanalizacji na terenie gminy i miasta . Systemem objęte zostaną wszystkie miejscowości na terenie gminy .

Na całość przedsięwzięcia planowanego na lata 2004 – 2013 składają się :

- dokończenie kanalizacji części północnej gminy (z wykonaniem części PT)
- dokończenie i modernizacja kanalizacji na terenie miasta Ścinawa
- zaprojektowanie i wykonanie kanalizacji południowej części gminy

Zrealizowanie przedsięwzięcia ureguje problem odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych na terenie całej gminy, a przez to w sposób istotny przyczyni się do poprawy ochrony czystości wód powierzchniowych i podziemnych (stojących i płynących na obszarze wykraczającym poza teren gminy) oraz gleby .

Realizacja zadania

- kanalizacja wsi Tymowa ; kanalizacji osiedla domków jednorodzinnych w Ścinawie – etapy I i II ;
- kanalizacja wsi Lasowice , Chełmek Wołowski ; kanalizacji osiedla domków jednorodzinnych w Ścinawie – etapy III , IV i V ; PT kanalizacji części południowej gminy ;
- kontynuacja kanalizacji cz. północnej gminy , I etap kanalizacji cz. południowej , rozpoczęcie modernizacji kanalizacji w mieście ;
- zakończenie kanalizacji cz. północnej gminy , II etap kanalizacji cz. południowej , kontynuacja modernizacji kanalizacji w mieście ;
- zakończenie kanalizacji cz. południowej i modernizacji kanalizacji w mieście

Wdrożenie programu gospodarki odpadami

Krótki opis zadania: Projekt przewiduje uregulowanie gospodarki odpadami na terenie miasta i gminy . Na całość przedsięwzięcia składają się trzy segmenty działań :

- wdrożenie Programu Gospodarki Odpadami i selektywnej zbiórki odpadów ;
- zamykanie i monitoring dwóch wysypisk ;
- organizacja kompostowni na terenie wysypiska w Ścinawie

Wodociągowanie gminy

Krótki opis zadania: Zrealizowanie przedsięwzięcia umożliwi korzystanie z dostawy wody o odpowiedniej jakości na terenie całej gminy . Stopniowa modernizacja istniejących wodociągów wymagana jest ze względu na jej wiek (znaczna część pochodzi jeszcze z okresu przed II-gą wojną światową) i stan techniczny . Poprawienie tego stanu przyniesie efekt w postaci zmniejszenia jej awaryjności i wynikających z tego strat wody w trakcie jej przesyłania

Projekt przewiduje :

- przejście od ANR i modernizację wodociągu we wsi Ręszów (z wykonaniem PT)
- modernizację istniejących wodociągów na terenie gminy,
- modernizację istniejących wodociągów na terenie miasta.

Rozwój turystyki i stworzenie terenów do rekreacji

Krótki opis zadania : Projekt przewiduje stworzenie w kilku miejscach na terenie miasta oraz wzdłuż rzeki Odry kilku obiektów oraz przeprowadzenie działań prowadzących do stworzenia warunków do uprawiania sportu , służących rekreacji i czynnym formom wypoczynku oraz turystyki , a także promujących Gminę w tym zakresie . Jako bazę dla projektu przyjęto istniejące na terenie miasta stare – często powstałe przed II-gą wojną światową - obiekty (basen , stadion , rejon portu rzecznoego) oraz niezwykle – nawet w skali europejskiej – walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny Odry. W skład powstałego w wyniku realizacji pomysłu zespołu wejdą :

- promenada i teren rekreacyjny w rejonie portu nad Odrą ;
- mała przystań wodniacka ;
- wypożyczalnia sprzętu wodniackiego ;
- wytyczone i oznakowane szlaki turystyczne – piesze i rowerowe – oraz system informacji turystycznej ;
- „duża” przystań wodniacka wraz z zapleczem - zdolna przyjąć jachty , żagłówki i statki rzeczne;
- basen kąpielowy wraz terenem rekreacyjnym w środku miasta ;
- zmodernizowany stadion miejski wraz z zapleczem, obiektami towarzyszącymi i zagospodarowanym terenem .

Stworzenie terenów aktywności gospodarczej

Krótki opis projektu :

Zadanie polega na wydzieleniu i uzbrojeniu w podstawową infrastrukturę techniczną (doprowadzenie : wody , kanalizacji , dróg dojazdowych) trzech obszarów w obrębie miasta - przeznaczonych pod przyszłe inwestycje o charakterze gospodarczym tj. : warsztaty , małe zakłady przetwórcze i przemysłowe. Ideą projektu jest przyciągnięcie potencjalnych inwestorów lokalnych i zewnętrznych , a przez to powstanie nowych miejsc pracy i poprawę tą drogą sytuacji na rynku pracy w Gminie .

Realizacja zadania:

- rozpoczęcie prac przygotowawczych i projektowych
- uzbrojenie rejonu ul. Spacerowej i dalsze prace projektowe
- uzbrojenie rejonu ul. Lubińskiej i dalsze prace projektowe
- uzbrojenie rejonu ul. Legnickiej

Planowane rozpoczęcie realizacji tego zadania – mimo iż uznanego za jedno z najistotniejszych w rankingu projektów zgłoszonych i ocenionych w trakcie tworzenia Planu w roku 2004 – po weryfikacji planu finansowego przeprowadzonego w ramach jego aktualizacji w roku 2005 przesunięto na okres po roku 2006 .

3.2. Projekty i zadania inwestycyjne planowane do realizacji po roku 2006

Projekty i zadania inwestycyjne po roku 2006 prezentuje tabela poniżej.

Ponieważ gmina uznaje, że okres planowania inwestycyjnego powinien być nie dłuższy niż 4-5 lat, przewiduje się bieżące aktualizowanie planu. Zmiany nanoszone w nim w najbliższych okresach uwzględnią zmieniające się warunki zewnętrzne takie jak:

- polityka strukturalna UE,
- polityka Państwa Polskiego
- warunki wewnętrzne takie jak zmiany w dochodach własnych gminy,
- zmieniająca się struktura potrzeb mieszkańców stopień realizacji zamierzonych zadań.

Wymienione czynniki spowodują korekty planu i określenie nowych zamierzeń na lata następne po 2006 roku.

Tabela .Projekty inwestycyjne w Mieście i Gminie Ścinawa planowane po 2006 roku

Lp	Nazwa zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Instytucje i pomioty uczestniczące
1	Dokończenie i modernizacja istniejącej kanalizacji miasta	2009	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
2	Kontynuacja budowy kanalizacji gminy	2008	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
3	Kontynuacja modernizacji wodociągów w gminie	2009	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
4	Kontynuacja wdrażania Planu Gospodarki Odpadami	2009	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
5	Remonty , modernizacje i inwestycje wg Wieloletniego Programu Gospodarowania Gminnym Zasobem Mieszkaniowym	2007	2010	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
6	Kontynuacja remontów i termomodernizacji obiektów oświatowych i użyteczności publicznej	2007	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
7	Kontynuacja budowy obiektów sportowych przy szkołach i placu zabaw przy przedszkolu	2007	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
8	Kontynuacja zadań związanych z rozwojem turystyki i stworzeniem obiektów do rekreacji	2007	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy
9	Opracowanie programu oszczędzania energii i wykorzystania energii odnawialnych	2009	2009	Tak	Urząd miasta
10	Stworzenie terenów aktywności gospodarczej	2007	2013	Tak	Urząd miasta, wykonawcy

IV. Uwarunkowania lokalne i regionalne planowanych działań

Przedstawione powyżej i określone w czasie zadania inwestycyjne stanowią zbiór oczekiwanych zamierzeń inwestycyjnych władz oraz mieszkańców miasta i gminy Ścinawa na najbliższe lata. Realizacja tych przedsięwzięć ma kluczowe znaczenie dla gminy. Ich wykonanie jest jednak zadaniem skomplikowanym i bardzo kosztownym.

Główny przewodni cel do jakiego dąży Ścinawa został określony w jej wizji która brzmi: „Nadodrzańska Ziemia Ścinawska gospodarna, przyjazna ludziom i środowisku.”

Cele główne Miasta i Gminy Ścinawa zawierają się w następujących hasłach

- Przyjazne i czyste środowisko
- Kwitnąca gospodarka, dająca zatrudnienie , przyjazna środowisku.
- Aktywni, zintegrowani i skuteczni mieszkańcy gminy
- Gmina zarządzana sprawnie i demokratycznie z dobrym przepływem informacji

Tak określone założenia wymagają dużych nakładów inwestycyjnych.

Szczególne pilne stają się zadania związane z rozwojem przedsiębiorczości i pozyskiwaniem inwestorów zewnętrznych dlatego niezbędne jest przygotowanie odpowiedniej infrastruktury w postaci uzbrojonych terenów inwestycyjnych.

Kolejną potrzebą, staje się wprowadzenie na terenie gminy selektywnej gospodarki odpadami zgodnej z zasadami ekologii oraz kanalizacja gminy mogąca zapewnić zrównoważony rozwój w zakresie ochrony środowiska. Niezbędne jest również zapewnienie na terenie gminy wody o odpowiednich parametrach.

Realizacja zadań w głównych obszarach przekracza możliwości finansowe gminy.

Wykonalność założonych w Planie zadań, które są konieczne z punktu rozwoju gminy jest możliwy tylko i wyłącznie po uzyskaniu dofinansowania. Zakłada się uzyskanie dofinansowania jego realizacji ze środków w ramach priorytetu 3. Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz SPO Operacyjnego „ODNOWA WSI ORAZ ZACHOWANIE I ODNOWA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO”. Ilość projektów zaplanowana do realizacji w ramach PRL-u umożliwi osiągnięcie przez gminę znacznego postępu, a zamierzone przez gminę działania ewidentnie wpłyną na uatrakcyjnienie regionu. W zaistniałej sytuacji brak dofinansowania projektów (w szczególności środowiskowych), poważnie ograniczy rozwój i doprowadzi do degradacji miasta i gminy.

V. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego

Jednym z istotnych elementów procesu kreowania rozwoju jest realizacja celów zadań i projektów. Aby uzyskać jasny obraz implementacji zakładanych kierunków rozwoju należy monitorować postępy w realizacji wytyczonych celów oraz badać stopień ich osiągania.

Aby prowadzenie monitorowania było możliwe, wyznaczone cele winny posiadać realistyczne, skwantyfikowane wskaźniki osiągnięć (wskaźniki monitoringu).

W niniejszym materiale przedstawiono przykłady wskaźników rzeczowych, jakie mogą być wykorzystywane do monitorowania zadań przyjętych przez gminę Ścinawę w Programie Rozwoju Lokalnego. Zaproponowana lista nie ma charakteru zamkniętego i można ją uszczegółowić, aby uzyskać wnikliwy i kompleksowy obraz rozwoju jednostki gminnej.

Zaproponowane wskaźniki monitoringu są definiowane na trzech zasadniczych poziomach:

- Wskaźniki produktu (ang. output) - rzeczowe efekty działalności. Liczone w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc.
- Wskaźniki rezultatu (ang. result) - bezpośredni i natychmiastowy efekt wynikający z wdrożenia programu / celu. Mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni, itp.)
- Wskaźniki oddziaływania (ang. impact) - konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów, np. liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu

Wskaźniki wykorzystywane dla monitorowania winny ponadto spełniać następujące warunki:

- Trafności – wskaźnik winien być dostosowany do charakteru priorytetu (działania, zadania) oraz oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją
- Mierzalności – każdy wskaźnik winien być wyrażony w wartościach liczbowych, co umożliwia jego weryfikację po zakończeniu wdrażania
- Wiarygodności – wskaźnik winien być zdefiniowany w taki sposób, aby jego ewentualna weryfikacja nie nastęrczała trudności
- Dostępności – wskaźnik powinien być łatwy do wygenerowania

Podane poniżej wskaźniki osiągnięć dla poszczególnych celów zostały zdefiniowane na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania. Wspólną cechą wszystkich wskaźników jest

możliwość ich kwantyfikacji, czyli przedstawiania w formie liczbowej wyznaczonych przez beneficjenta celów. Wskaźniki te dotyczą wyłącznie strony merytorycznej, pominięto natomiast wskaźniki monitoringu związane z finansową realizacją celów.

Przyjęto następujące najważniejsze wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego gminy Ścinawa dla inwestycji realizowanych w latach 2004-2006 i kontynuowanych w latach następnych.

Wskaźniki produktu

Liczba wybudowanych obiektów segregacji, odzysku i utylizacji odpadów szt. 1

Wybudowanie przyłączy kanalizacyjnych 6000 m

Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej 109 km

Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej 14 km

Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej 11 km

Długość wybudowanej sieci wodociągowej – 5 km

Wskaźniki rezultatu

Powierzchnia powstałych terenów inwestycyjnych 60 ha

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy 125 km

Ilość odpadów poddanych segregacji 1 t/dzień

Liczba pojemników stosowanych do selektywnej zbiórki odpadów 151 szt.

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy 130 km

Powierzchnia nowych terenów rekreacyjnych 8 ha

Wskaźniki oddziaływania

Liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) - 100

Liczba utworzonych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat) - 4

Liczba turystów na obszarze oddziaływania inwestycji – 10 000

VI. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

6.1. Wprowadzenie do planu finansowego

Zaprezentowany poniżej wieloletni plan finansowy dla Miasta i Gminy Ścinawa jest właśnie oparty na szacunkach, które, mimo swojej prawdopodobnej niedokładności, dają pogląd na możliwości inwestycyjne gminy. Dążąc do najdokładniejszych wyników, należy ten plan rokrocznie aktualizować, przesuwając perspektywę planistyczną każdorazowo o rok w przód.

6.1.1. Prognoza dochodów i wydatków

W celu dokonania wieloletnich projekcji dochodów i wydatków budżetowych, uwzględniających trendy i kierunki rozwoju ekonomicznego Gminy Ścinawa opracowany został zestaw założeń. Założenia te, uwzględniające specyfikę Gminy, zostały ustalone na podstawie analiz dokonanych na potrzeby opracowania. Poniżej zgrupowano założenia przyjęte do planu:

Dochody budżetowe 2004 – 2006

- zaplanowano wzrost poszczególnych, prawie wszystkich źródeł dochodów o wskaźnik inflacji,

Tabela . Planowana inflacja

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
Przewidywana inflacja	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

- jako podstawę planowania przyjęto dochody z planu budżetu na rok 2004,

Wydatki budżetowe 2004 – 2006:

- zaplanowano wzrost poszczególnych grup wydatków bieżących o wskaźnik inflacji,
- jako podstawę planowania przyjęto wydatki z planu budżetu na rok 2004,
- na tym etapie prac nie zaplanowano wydatków inwestycyjnych, które będą definiowane i dostosowywane do budżetu w dalszych pracach.

Plan rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Ścinawa

Na podstawie tak przyjętych założeń została opracowana prognoza dochodów i wydatków budżetowych gminy Ścinawa na lata 2004 – 2006, którą przedstawia poniższa tabela. W analizach są także ujęte lata 2007 - 2008 ze względu zadania inwestycyjne, których realizacja ma charakter wieloletni. Tabela ta przedstawia także wysokość kwoty obsługi zadłużenia, poziomu inwestycji a także dochodów pozabudżetowych gminy, które zostaną omówione w dalszej części opracowania. Przy tworzeniu planu posłużono się modelem GFAM.

PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
DOCHODY bez nadwyżek	16 363 526	18 641 651	17 190 639	17 555 642	17 309 955
<u>Subwencje</u>	9 680 289	10 813 984	9 206 419	9 411 738	8 903 173
Subwencje ogółem	6 060 060	6 382 870	6 510 527	6 640 738	6 773 553
Dotacje ogółem	2 255 577	1 836 253	1 550 000	1 991 000	1 809 620
Środki ze źródeł pozabudżetowych	1 364 652	2 594 861	1 145 892	780 000	320 000
Dochody własne gminy	6 683 237	7 827 667	7 984 220	8 143 904	8 306 782
WYDATKI:	13 390 985	14 401 130	14 087 383	14 299 302	14 585 288
w tym:					
Rzeczowe	6 174 012	6 637 765	6 573 516	6 743 685	6 861 422
Osobowe	7 022 494	7 384 865	7 320 617	7 313 947	7 460 226
Koszty finansowe	194 479	378 500	193 250	241 670	263 640
Wolne Środki Brutto	1 921 254	4 240 521	3 103 256	3 256 340	2 624 667
Obsługa kredytu	1 245 776	3 624 813	1 850 614	2 208 010	2 291 640
Splata rat kapitałowych	1 051 287	3 246 313	1 657 364	1 996 340	2 028 000
Splata odsetek	190 479	378 500	193 250	241 670	263 640
Wolne środki na inwestycje (wolne śr. netto)	253 939	994 208	1 445 892	1 290 000	596 667
Inwestycje finansowane z:	6 534 105	3 778 659	6 173 746	2 139 966	1 466 000
środków własnych	253 939	349 208	300 000	100 000	79 667
kredytów preferencyjnych	0	563 201	1 055 237	390 000	160 000
kredytów komercyjnych	1 861 036	2 146 250	3 672 617	459 966	709 333
dotacji z budżetu państwa	202 889	15 000	0	410 000	197 000
środków pozabudżetowych	4 216 241	705 000	1 145 892	780 000	320 000
Wolne środki po inwestycjach	-4 612 851	-2 784 451	-4 789 591	-849 966	-869 333
Kredyty otrzymane	4 791 513	2 709 451	4 789 581	848 966	869 333
Skumulowany stan gotówki na koniec okresu	178 662	-75 000	0	0	0

6.1.2. Analiza stanu zadłużenia

Zgodnie z art. 113 Ustawy o finansach publicznych łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek, oraz należnych odsetek i dyskonta a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15,0% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego. Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, iż wysokość całkowitych zobowiązań gminy w stosunku do przewidywanych dochodów budżetu Ścinawy w latach 2004 - 2008 będzie się kształtować w przedziale 7,50 – 9,75%, jest to, więc poziom stosunkowo „bezpieczny”.

Tabela. Obsługa zadłużenia do dochodów ogółem

Lata	2004	2005	2006	2007	2008
Dochody ogółem	16 363 526	18 641 651	17 190 639	17 555 642	17 209 955
Obsługa zadłużenia	1 245 766	3 624 813	1 850 614	2 208 010	2 291 640
Wskaźnik	7,61%	19,44%	10,76%	12,58%	13,32%

Źródło: opracowanie własne

Inną formą kontroli wielkości zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego jest zapis w art. 114 omawianej ustawy, który stanowi, iż łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60,0% dochodów tej jednostki w tym roku budżetowym. W tabeli poniżej przedstawione zostały wskaźniki zadłużenia w poszczególnych latach analizy. Jak widać wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 35,62 – 56,48 % umożliwiającym realizację zamierzonych inwestycji.

Tabela. Łączna kwota długu do dochodów ogółem

Dochody ogółem	16 363 526	18 641 651	17 190 639	17 555 642	17 209 955
Łączna kwota długu	7 176 125	6 639 263	9 709 753	8 593 379	7 434 669
Wskaźnik	43,85%	35,62%	56,48%	48,95%	43,20%

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Powyższe dane wskazują na rezerwy w zakresie możliwości wspierania rozwoju gminy Ścinawa poprzez finansowanie zwrotne. Dotychczasowa Polityka kredytowania inwestycji w ostatnich latach stwarza możliwości realizowania znaczących zadań inwestycyjnych

6.2.4. Określenie wolnych środków na inwestycje

Z przeprowadzonych analiz wynika, że w okresie badawczym budżet gminy Ścinawa jest w stanie rocznie wygenerować kwotę wolnych środków na poziomie ponad 1 –1,5 mln złotych, rocznie, które można przeznaczyć na zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej (bez uwzględnienia środków pomocowych). Jest to kwota mogąca być podstawą do tworzenia montażu finansowych, które jako wkład własny mogą być podstawą rozpoczęcia wielu inwestycji mających na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców i zapewnić rozwój lokalny.

Formą, która pozwala bardziej efektywnie realizować zaplanowane przedsięwzięcia inwestycyjne jest finansowanie przy pomocy takich źródeł jak kredyt, pożyczka itp. Kolejną kategorią, która znacząco rozszerza zakres pojęcia „wolne środki” jest dotacja pozabudżetowa. Jej znaczenie znacząco wzrosło z chwilą objęcia Polski zakresem oddziaływania polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Zastosowana dla potrzeb niniejszego opracowania metodyka liczenia kwoty wolnych środków szczegółowo przedstawia się w sposób następujący:

1) wolne środki brutto = dochody bez nadwyżek - wydatki bieżące

Wolne środki brutto to część budżetu gminy, która może zostać wykorzystana na spłatę zaciągniętych przez gminę kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji. Pozostała część może być wykorzystana na finansowanie inwestycji.

2) wolne środki na inwestycje = wolne środki - obsługa zadłużenia

Wartość ta określa maksymalną kwotę, jaką gmina może wydać w kolejnych latach na realizację programu inwestycyjnego ze środków własnych. Gmina może realizować program inwestycyjny przekraczający tę wartość korzystając z nadwyżek finansowych z lat poprzednich oraz z zewnętrznych źródeł finansowania.

3) wolne środki po inwestycjach = wolne środki na inwestycje - inwestycje

Wolne środki po inwestycjach wskazują na ewentualną potrzebę pozyskania finansowania zewnętrznego na realizację planowanego programu inwestycyjnego. Gmina - w zależności od tego, czy posiada środki finansowe z lat poprzednich - może zdecydować się na finansowanie inwestycji ze skumulowanych nadwyżek gotówkowych, może również skorzystać z pożyczek, kredytów lub wyemitować obligacje.

4) roczne przepływy gotówki netto = wolne środki po inwestycjach + wartość kredytów pozyskanych w danym roku budżetowym

Kategoria ta określa płynność finansową gminy bez uwzględniania nadwyżek z lat poprzednich. Jej wartość ujemna może oznaczać utratę płynności finansowej przez gminę ewentualnie finansowanie rozwoju gminy z nadwyżek z lat poprzednich.

Obliczona z wykorzystaniem zaprezentowanej metodologii kwota wolnych środków brutto wskazuje na możliwość realizowania przez gminę w najbliższych latach inwestycji sięgających nawet do 10 milionów złotych rocznie. Będzie to możliwe w momencie uzyskania dotacji pozabudżetowej (m.in. w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego) w kwotach blisko kilkunastu mln złotych, przy wsparciu środków budżetowych na poziomie ok. 4 - 5 mln. zł rocznie a także uzyskując kredyty na pokrycie niedoborów w środkach budżetowych na kwotę ok. 12,3 mln. rozłożone w poszczególnych latach 2004 – 2006.

Takie założenia są ambitne i odważne ale należy podkreślić, że tylko takie zapewniają sukces. Oczywiście powyższa projekcja ma charakter pogładowy i uwzględnia bardzo optymistyczny wariant, który zakłada otrzymanie środków pomocowych na wszystkie inwestycje jakie przewiduje się do realizacji w Planie Rozwoju Lokalnego. Ich otrzymanie jest bowiem niezbędnym warunkiem realizacji zamierzeń.

6.3. Źródła finansowania planu rozwoju lokalnego w latach 2004-2006

Poniżej zamieszczona została tabela wskazująca na planowane źródła finansowania inwestycji przewidzianych w Planie Rozwoju Lokalnego. Wskazane tam zostały inwestycje założone do realizacji w latach 2004 – 2006 , których zakończenie planowane jest do roku 2008.

PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2008

Plan inwestycji kapitałowych	2004	2005	2006	2007	2008
Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy		22 000	198 000		
Środki własne :		22 000	198 000		
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :					
Remonty i modernizacje wg. Wieloletniego Programu Gosp. Gminnym Zasobem Miesz.					
Środki własne :	40 000	13 000	100 000	44 000	44 000
	40 000	13 000	100 000	44 000	44 000
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :					
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 3 w Ścinawie	689 488	1 757 381			
Środki własne :	269 488	1 422 381			
Dotacje z budżetu państwa :	420 000	335 000			
Środki pozabudżetowe :					
Termomodernizacja budynku Gimnazjum Publicznego				30 000	247 000
Środki własne :				10 000	80 000
Dotacje z budżetu państwa :				20 000	167 000
Środki pozabudżetowe :					

Plan rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Ścinawa

Budowa boiska przy Gimnazjum Publicznym		15 000		105 000	105 000
Środki własne :		15 000		35 000	35 000
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :				70 000	70 000
Remont budynku po Szkole Podstawowej nr 2 w Ścinawie		25 213	20 000	100 000	
Środki własne :		25 213	20 000	100 000	
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :				0	
Remont budynku remizy strażackiej w Ścinawie	0		60 439	94 927	0
Środki własne :	0		60 439	94 927	0
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :					
Zakup sprzętu komputerowego	40 661	3 080			
Środki własne :	40 661	3 080			
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :					
Wykup gruntów osiedla Klasztorne i Polne	15 000		60 000		
Środki własne :	15 000		60 000		
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :					
Budowa "skatepark" do jazdy na rolkach	12 000	12 000			
Środki własne :	12 000	12 000			
Dotacje z budżetu państwa :					
Środki pozabudżetowe :					

Plan rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Ścinawa

Wodociagowanie gminy	Środki własne :			990 277		
	Dotacje z budżetu państwa :			540 277		
	Środki pozabudżetowe :			450 000		
Kanalizacja gminy		6 374 349	1 470 031	5 359 989	826 039	1 000 000
	Środki własne :	2 718 878	1 170 031	4 304 752	216 039	750 000
	Dotacje z budżetu państwa :	1 285 000	300 000	0	200 000	
	Środki pozabudżetowe :	2 340 501		1 055 297	410 000	250 000
Wdrożenie programu gospodarki odpadami			4 000	50 000		
	Środki własne :		4 000	50 000		
	Dotacje z budżetu państwa :		0			
	Środki pozabudżetowe :					
Stworzenie terenów aktywnosci gospodarczej					250 000	
	Środki własne :				250 000	
	Dotacje z budżetu państwa :					
	Środki pozabudżetowe :					
Rozwój turystyki i stworzenie terenów do rekreacji		25 419	241 165		600 000	
	Środki własne :	25 419	241 165		150 000	
	Dotacje z budżetu państwa :				150 000	
	Środki pozabudżetowe :				300 000	
Odnowa wsi oraz zachowanie i odnowa dziedzictwa kulturowego			91 700	113 318	0	0
	Środki własne :		18 340	22 663	0	0
	Dotacje z budżetu państwa :					
	Środki pozabudżetowe :		73 360	90 655		

Plan rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Ścinawa

<u>Kanalizacja ul. Sportowej wraz z odtworzeniem nawierzchni</u>		30 000	30 000	400 000		
	Środki własne :	30 000	30 000	400 000		
	Dotacje z budżetu państwa :					
	Środki pozabudżetowe :					
Inwestycje ogółem		7 196 947	3 684 570	6 226 773	2 049 966	1 396 000
finansowane z:						
	Środki własne	3 151 446	2 976 210	4 868 281	899 966	909 000
	Dotacje z budżetu państwa	1 705 000	635 000	1 267 837	370 000	167 000
	Środki pozabudżetowe	2 340 501	73 360	90 655	780 000	320 000

VII. System wdrażania planu rozwoju lokalnego i komunikacja społeczna

Wdrażanie ustaleń PRL-u oznacza programowanie działań w aspekcie strategicznym i taktycznym, określanie uwarunkowań organizacyjnych, zarządzanie zmianą oraz koordynację współpracy. Podczas tego etapu PRL przyjęty przez władze gminne zostaje wprowadzony w życie.

Opisywany etap działania charakteryzować się powinien przede wszystkim ustaleniem zasad realizacji PRL-u z organizacyjnego punktu widzenia. Oznaczało to będzie podjęcie następujących kroków:

- Uwzględnianie zapisów PRL-u w polityce finansowej gminy, czyli na etapie corocznego projektowania budżetu oraz formułowania rocznych i wieloletnich planów inwestycyjnych,
- Treść planu rozwoju stanowić winna podstawę poszukiwania efektywnych rozwiązań organizacyjnych, które doprowadzą do faktycznego wdrażania zakładanych celów rozwoju.
- Kadry urzędu gminy, jak i innych gminnych jednostek organizacyjnych, zostaną przygotowane do realizacji planowanych kierunków rozwoju – chodzi tu o harmonijną współpracę pomiędzy poszczególnymi komórkami, co w efekcie doprowadzi do podniesienia jakości świadczonych usług.,
- Planowanie perspektywiczne oraz wszystkie czynności podejmowane w celu osiągnięcia określonych celów rozwoju powinny tworzyć zintegrowany zespół działań w ramach systemu strategicznego zarządzania gminą,
- Opracowanie systemu monitorowania i kontroli (o czym szerzej poniżej),
- Opracowanie systemu przepływu informacji.

Z działań będących efektem implementacji programu perspektywicznego rozwoju powinny wynikać takie inicjatywy jak np.:

- Kontynuacja pracy ciała zajmującego się dotąd przygotowywaniem programów rozwoju perspektywicznego,
- Ciągły lobbying w różnego rodzaju i organizacjach instytucjach w celu pozyskania wsparcia programowego,
- Prowadzenie wewnętrznej i zewnętrznej promocji (marketingu) gminy i planowanych przez władze działań,
- Opracowanie zachęcających pakietów dla inwestorów,
- Ciągłe poszukiwanie nowych ważnych instytucji, firm mogących udzielić wsparcia.
- Zorganizowanie forum dyskusyjnego po pierwszym roku realizacji strategii.
- Opracowanie informacji nt. strategii dla mieszkańców.
- Rozpropagowanie planów działania wynikających z PRL-u (nawet w formie uproszczonej) wśród jak najliczniejszego grona mieszkańców tak, aby znali oni jego założenia, mogli się z nimi identyfikować i kierować się w swoich przedsięwzięciach zawartymi w nim wytycznymi jest niezwykle ważną częścią składową procesu wdrażania programów perspektywicznego rozwoju. Tekst strategii powinien być ponadto udostępniany każdej zainteresowanej osobie, nawet tej „z zewnątrz”, gdyż przyczynia się to do promocji gminy. Wdrażając plan rozwoju należy szczególną uwagę przywiązywać do informowania społeczności lokalnej o postępach w realizacji jak i o wspólnych korzyściach wynikających z tej implementacji.

VIII. Monitorowanie i ocena oraz aktualizacja PRL-u

Monitoring to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty realizacji przyjętego programu rozwoju. Monitoring i ocena efektów wdrażania oraz aktualizacja PRL-u to etap, który wynika z potrzeby porównania zgodności i stopnia realizacji poszczególnych programów, zadań, projektów z treścią wizji rozwoju i strategicznych celów szczegółowych i operacyjnych.

Proces monitoringu powinien obejmować następujące zagadnienia:

- postęp w realizacji programu rozwoju w porównaniu z przyjętym wcześniej harmonogramem działania,
- czas oraz wydatkowane środki finansowe w porównaniu ze środkami alokowanymi,
- zmiany osób i instytucji, które mogą wpływać na możliwości realizacji powierzonych im zadań,
- zmiany w otoczeniu gminy, które mogą mieć wpływ na kształt planu rozwoju
- ocenę rezultatów uzyskanych dzięki realizacji przyjętego planu rozwoju.,

Skutkiem takiej oceny powinny być korekty i aktualizacja sporządzonych zapisów programu rozwoju.

Aby przyjęty w gminie system monitorowania PRL-u był efektywny, konieczne jest spełnienie następujących warunków organizacyjnych:

- Opracowanie i regularne aktualizowanie bazy informacyjnej o gminie jako całości i o poszczególnych jej sferach. Baza taka powinna być stale wykorzystywana w procesie zarządzania, a zwłaszcza w procesie planowania i podejmowania decyzji oraz ich realizacji i kontroli. Informacje winny być gromadzone w sposób celowy, systematyczny i uporządkowany.
- Opracowanie katalogu wskaźników / mierników realizacji zakładanych kierunków rozwoju. Zbiór taki stanowił będzie punkt odniesienia sytuacji na wyjściu (w momencie dokonywania oceny) do sytuacji z wejścia (kiedy ustalono kierunki rozwoju lokalnego). Zbiór oczekiwanych wskaźników osiągnięć planu rozwoju lokalnego zaproponowany został w punkcie V niniejszego opracowania.
- Utworzenie organizacji, na której spocznie obowiązek prowadzenia monitoringu. Może to być, np. Gminny Komitet Monitorujący (GKM). Zapraszając uczestników do proponowanego GKM-u należy uwzględnić liderów społeczności lokalnej. Wśród członków GKM-u powinni znaleźć się reprezentanci urzędów publicznych, władze gminne, sektor

prywatny, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz eksperci poszczególnych dziedzin. GKM powinien liczyć grupę paru starannie dobranych osób.

Gminny Komitet Monitorujący będzie mógł sprawnie analizować implementację planu rozwoju, jeżeli przydzielony mu zostanie stosowny „aparat wykonawczy”. Funkcję taką powinien pełnić urzędnik administracji samorządowej w ramach swoich obowiązków zawodowych (np. związanych z prowadzeniem bazy danych dotyczących gminy).

Funkcją GKM-u będzie ustalenie, jak często należy dokonywać oceny i aktualizacji PRL-u. Ocena realizacji może być dokonywana nawet z częstotliwością kwartalną. Natomiast aktualizacja PRL-u nie powinna być opracowywana częściej niż raz do roku.

Etap monitorowania systemu wdrażania planów rozwoju jest niezwykle ważny z tego względu, że taka kontrola wpływa na wczesne dostrzeganie zagrożeń oraz wykorzystanie pojawiających się szans. Prowadzenie monitoringu jest nieodzownym elementem sprawiającym, że strategia to pierwszy krok wprowadzający systemowy proces zarządzania jednostką samorządu terytorialnego.

Monitoring można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania, raportowania analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i całego programu. Informacje zbierane w systemie monitoringu dotyczą finansowego i rzeczowego aspektu implementacji. Celem monitoringu jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. W oparciu o informacje zebrane w ramach procesu monitoringu po zakończeniu wdrażania możliwe jest dokonanie oceny projektów i programu według wcześniej określonych kryteriów.